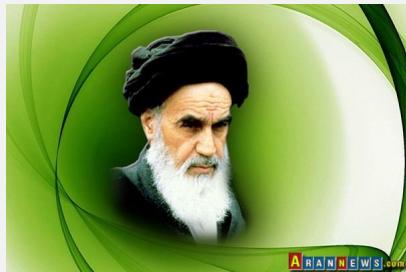

[mam Xomeyni \(r\) 20-ci srd zhur edn nadir xsiyyt](#)

Hr ada z almind cryan yaradan xsiyytler zhur edir. Bu xsiyytler n qdr fikir v tfkkr adamlardrsa, xalq arasında tarixi təcrübələr və xarizmatik hərkətlər malik olsalar, zəmiyyətlərində və zamanlarında bir o qdr tsirləri ola bilərlər. 20-ci srd bu xsiyyətlərdən biri dənənən nəqilabənni lideri mam Xomeyni (r) idi

ARANNEWS.COM

Arannews :Ruhullah Musvi Xomeyni hicri msi 1281-ci ildə rann Xomeyni hrindən anadan olanda heccedil; kim onun bir gümüş siyasi, dini və mədni almda bəyümək dəyişiklik yarada bilcəyin inanmır, lakin tarix ona bir çox hadisli gümüşstrdi. Ondan elmi, siyasi və dini sahdə səsləndirilən və cryan yaratma bacaran məbariz, zhəmtke və .dinamik xsiyyət yaratdı
 mam Xomeyni (r) Birinci Duumınya Muumıharibsi hadisli, randa Qacarlar suumıllalsının suumıqutu, Phlvi doumlıvrıumınlı umıbalanc və randa onlarn hakimiyətinin moumlıhkmlımsı, siyasi qruplar arasında siyasi çkimli, Phlvi doumlıvrıumınd ruhanılrin sxdrımas, ruhanılrin təcrid olunması, kinci Duumınya Muumıharibsinin balamas , Rza Xann suumıqutu, Üç&uumı;ncuumı; Duumınyada milltçilik, Muumısddiq və Aytullah Kaaninin qiyam, 28 avqust 1943-cuumı; il doumlıvlt çevrilii, Muumıttfiqlırin rana gliinin ahidi olmudu. ran və Rza xann suumıqutunu öyrnmi və bu hadisliin bzilindən rol oynam , rann mədniyyətini, siyastını və tarixini duumızguumınlı thil ed bilmədir. Ona gouml;r dənəndən bəyümət&uumı;n bu təcrlıbdən sonra ömruumınlı umısonunda onu duumınyanın n .nuumıfuzlu və davamlı xsiyyətlərindən birin çevirin hərkətlər etdi Buumıt&uumı;n bunlarla yana, yaad yerdə bzi məzəbə hadisliinin və doumlıvrıumınlı houmlıkmaların zuumılmı umıahid olmu, atasının öz doumlıvrıumınlı umızalmlarna qarapardı məbarizni yaxndan gouml;rmuumı; və ölk daxilindəki ilrdən .tam xərdar olmudur. O, ölk və xalq arasında , ran daxilində idi mam Xomeyninin xsiyyətinin xuumısusiyətlərindən biri dənənən gənc yalarında dini elmlər diqqət yetirik, Aytullah Burucerdə, Hacı eyx bədoumlılkrim, Aytullah Xansarı kimi alimlərin huumızurunda təhsil alaraq ictihad sviyyəsin və fiqhın zirvəsin çata bilin elmi nuumıfuzu idi. Eyni dini və elmi sima ilə randa ran və denənən mədniyyətini və adət-nəqliyəni həmçinin, ran mədniyyətinin məhvinə sadıq olan ziyallar və xəslər tədris etdi &uumı;z gəldi. 27 yanda houmlıvzıldə fləsif drsi vermiş balam, fləsif il yana, nəzri irfan, məli irfan, fiqh və fiqhın səslərin öyrtdı, 27 yanda zəhməti .nəticəsində şəhər duası rəhbərlik etdi.
 mam Xomeyni ruhani libasında elmi və dini fəaliyyətlərə müsbət olsa da, qeyri-dini houmlıkumtlərin xalqın din və qıdsını ziflədə bilcəyin inandı &uumı;ç&uumı;n siyasi cryanlar heccedil; vaxt diqqətdən knarda qoymur və Phlvi houmlıkumtlərdə bunun səsləndiriləkləri var idi. Buna gouml;r dənəndə dənəndə vrıumınlı ictimai və siyasi problemlərini anladı və doumlıvrıumınlı houmlıkumtlərin və siyasi cryanlara məbariz, etdi, buna gouml;r dənəndə, Kf İsrərə kitabını yaza bildi və o övrıumınlı ziyallar ilə qarşılıqlı &uumı;ç&uumı;n siyasi və sosial həllərə təqdim etdi.

gr qbul etsk ki, insanlarn dyrli, qid v qidlri mdniyyitlrin sas elementlidir, mam Xomeyni slam xalqlar nn görkmlı xsiyylrindn biri olmaldr ki, dünyada n böyük v n mühüm siyasi v mdni inqilablardan birini yarada bilsin. O, öz zamannda mdniyyti cmiyytin sas sütunu hesab etmi v mdniyyt

özünmxsusluun verilmsinin insana

özünmxsusluq bx etdiyin inanm v insan kainatdak bütün varlqlarn sli hesab etdiyi üçün .insan trbiysin n çox hmiyyt vermidir

mam Xomeyni mdniyyti ictimai dyiikliyin sas v prinsipi hesab etmi v bu sasda slam nqilabnn vvlind Mdni nqilabn Ali urasn yaratm, universitetlrdki dyiikliklr sas vermi, universitetlr v elm mrkzlrin diqqt hmi diqqt mrkzind olmudur. Universitetlrin insan yaratdn v buna gör d onlarn hmiyytinin bütün digr mrkzlrndn daha vacib olduunu vurulamdr. O, hr zaman vurulad ki, biz hrbi v siyasi müdaxildn qorxmuruq, ksin, Qrbin mdni hökmranIndan .qorxuruq

O, slam v ran mdniyytin drindn bld idi v mhz bu bilikl bel bir dyiiklik xalqn ruhunda v üurunda ilmi v inqilab

özününkü hesab edn v onu var gücü il qoruyan bir xalq yaratmdr. Millt, xalq, ayaqyaln, mhrum klmsi heç vaxt mamm sözlrindn çxmamdr v xalq hakimiyytin n mühüm sütunu hesab edilmidir v buna gör d randa dini demokratiya tarixinin alnna onun “trzi .milltin ryidir” qzl cümlsi hkk olunmudur

mam Xomeyninin xsiyytinin digr görkmlı xüsusiyti onun slam xalqlar arasında dirçliçi rolu idi. O, slam ideyalar il milli rftarlar qardrmrd v onun bzi hrkt v çxlar tkc ran

üçün deyil, bütövlükd slam ümmti üçün id. Çxlarnda n çox “müslman ümmti” klmsi ildilirdi ki, bu da onun dini msllrd süni corafi hüdudlardan çxmasna dlalt

edir, slam dünyasn v slam dünyasnn birliyini

dünyasn v rdü. Onun üçün i v

sünnilrin birliyi v ixtilaflardan çkinmk vacib idi. slam

dünyas v slam dünyasnda dini ideyalar hyata

keçirilmsi haqqnda düündü. mam Xomeyninin fikirlri pak insan fitrtindn qaynaqland üçün heç

bir xüsusi niyyt olmadan dünyaya yayld. dalt,

özün qayd, slam dünyasnn birliyi, mdniyyt orijinallq,

mdni ialn qarsnn almas, xalqlarn yerli v dini mdniyyti,

müstmlkçiliyin v istibdadn inkar, istniln yolla

zülmü inkar etmk, aparteidin inkar, tövhid hidayt v s.

mam Xomeyni hrkatn universal edn üarlardan idi v blk d bu

gün dünyada mam Xomeyninin hrkt v ideyalar nisbi bel olsa .tsir etmyн yer yoxdur

mam Xomeyninin “Vilayti-Fqih” nzriyysi, dini demokratiya, slam hökumti, dini v siyasi legitimlik, slam insan haqlar, slam düünncsi, slam mzhblrinin yaxnlamas v s kimi dini, mdni v siyasi ideyalar bu gün d dünyada ciddi kild müzakir

olunur. Ona gör d mam Xomeyni xsiyytinin mdni v dini chtlrini bilmk üçün onun kitablarn v düünclrini .öyrnmk lazmdr

Bel bir xsiyyt rann düünc v tarixind köklnmdn öz hrkatna balaya bilmzdi v buna gör d tam dini, mdni v siyasi yetkinlikdn sonra 1342-ci ild siyasi hrkatna balad v 15 xordad 1342-ci il qiyam Phlvi rejimin n mühüm zrb oldu v ciddi kild yatrlrd, lakin mam Xomeyninin sonrak hrktlri üçün qlcm oldu. 1343-cü ild amerikallara siyasi toxunulmazlq verilmsi mqsdi il Kapitulyasiya Qanunu qbul edilnd mam Xomeyninin tarixi nitqi söylnilir v nticd dövrün hökumti buna döz bilmyib v mam Türkiyd Bursaya sürgün etmk .mcburiyytind qalr

Phlvi rejiminin bu hrkti il mam Xomeyninin siyasi hrkat ciddi kild balad v bir il Türkiyd olduqdan sonra mam raqda Ncf rf getdi v 13 il Ncfd dini elmlrdn drs dedi v eyni zamanda dini v siyasi biliklagini inkiaf etdirdi. 1977-ci ild olu (Mustafa Xomeyni) hid oldu. 1978-ci ild mam Fransaya getdi v Fransadan siyasi hrkatn davam etdirdi. Bir neç aydan sonra 78 yanda rana gldi v camaat trfindn övql qarland. nsanlar onu ilahi bir nemt kimi övql qucaqladlar v dövrün hökumti v Phlvi heç n ed bilmdi v ölkdn qaçmaa mcbur oldu v “haqq gldi v batil .getdi” üar drk olundu. Yni haqq gldi v batil getdi mam Xomeyninin randa hakimiyytd olduu 10 il 4 ay rzind Qrb dünyasnn kömyi il raq rejiminin rana qar 8 illik müharibsi ttbiq edilmi v rana qar onlarla sui-qsd v qsd planlar rana qar hazrlanmdr. Ancaq xalq liderini qiymtli bir dürr kimi tyind saxladlar v milyonlarla insan mam Xomeyninin ideyalarn hyata keçirmk üçün misli görünmmi kild canlarn v mallarn qurban vermy hazr idilr v qlbnin sirri d bu idi. O, 14 xordad 1368 ci ild Allah dvtin Ibbeyk deyib bdiyyt almin qovudu v br tarixind o vaxta qdrki n böyük dfn mrasimi qeyd alnd. mam Xomeyninin dfn mrasimi 10 milyondan çox insann itirak etdiyi dünyann n sx dfn mrasimi kimi Ginessin Rekordlar Kitabna düüb. Beynlxalq xsiyyti v cv tsirin gör 1979 cu ild .taymz jurnal trfindn ilin adam seçilib

Yekun v diqqtçkn mqam budur ki, mam Xomeyni öz fikirlini elmi v etibarl dini mnblr saslanaraq byan etmi , nfsi v xlaqi yönümünü tkmillirmkl xalqa tqdim etmidir. hid Müthhri, hid Beheti , Aytullah Xamenei, mrhum Haimi; hid Bahünar v s. kimi tlblr yetidirdi v onlarn hams mama olan eq il çaldlar v ondan sonar hmin eqi v vfadarl Aytullah Xamneyiy göstrdilr v bütün qlblri v canlar il mam Xomeyninin v ondan sonra da eyni mhbbbt v sdaqtin salam ideyalar sasnda slam hökumtinin saslarn qurmaa çaldlar. Aytullah Xameneiy v mam Xomeyni kimi elmi, xlaqi v dini sima dünyada bu gün d milyonlarla insan heyran edir v buna gör d 43 ildn sonra v çoxsayl beynlxalq tzyiqlr baxmayaraq, randa dini hakimiyytin .saslar möhkmdir v xalq buna sadiqdir

li Purmrcan - iyun 2022